

Protokół

z XXXII posiedzenia Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej

18 listopada 2022 roku

Na zwołanym w Warszawie XXXII posiedzeniu, Polsko – Niemiecka Komisja Międzyrządowa ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej podkreśliła znaczenie współpracy regionalnej i przygranicznej, która jest pozytywnym przykładem współpracy w różnorodnych stosunkach polsko-niemieckich, do czego niewątpliwie przyczyniły się przede wszystkim prace Komitetów działających w ramach Komisji.

Na wstępie współprzewodniczący wyrazili zadowolenie, że Komisja po latach pandemii COVID 19 znów spotyka się w formule stacjonarnej, a jej członkowie spotykają się osobiście w Warszawie. Ponadto współprzewodniczący zwrócili uwagę, że stosunki polsko-niemieckie są wielowarstwowe i w ujęciu całościowym obejmują powiązania polityczne na poziomie regionalnym i gminnym oraz na poziomie państwa narodowego. Wspólnym celem Komisji jest wypełnienie życiem polsko-niemieckiego partnerstwa poprzez konkretne inicjatywy i projekty w różnych obszarach objętych działalnością jej Komitetów.

Zalecenia

- Współpraca międzyregionalna -

- 1. Rosyjska agresja na Ukrainie:** Komisja zdecydowanie i wyraźnie potępiła rosyjską agresję na Ukrainie. Radzenie sobie z jej różnorodnymi skutkami, ale przede wszystkim łagodzenie sytuacji humanitarnej na Ukrainie, to kluczowe zadanie dla wspólnoty europejskiej. Regiony polskie i niemieckie wykazują solidarność z Ukrainą i angażują się w sposób wyjątkowy.
- 2. Uchodźcy z Ukrainy w Polsce i Niemczech:** Komisja podkreśla, że Polska wzięła na siebie główny ciężar udzielenia pierwszej pomocy uchodźcom z Ukrainy. Setki tysięcy Ukraińców znalazło nowy dom w polskich i niemieckich regionach. Szczególne uznanie należy się wolontariuszom, samorządom lokalnym oraz licznym lokalnym działaczom i instytucjom, które zmobilizowały skuteczną pomoc. Komisja podkreśla wzorową współpracę polskich i niemieckich władz w przyjmowaniu i opiece nad wrażliwymi grupami z Ukrainy.
- 3. Współpraca międzyregionalna dla Ukrainy:** Komisja uznaje, że polsko-niemieckie partnerstwa regionalne i gminne wniosły cenny wkład w łagodzenie sytuacji humanitarnej w obliczu wojny i ucieczki z Ukrainy. Polskie regiony i gminy mają szczególnie gęstą sieć partnerstw z Ukrainą. Kontakty te służyły jako skuteczne kanały pomocy humanitarnej, także

w kontekście partnerstw polsko-niemieckich dla Ukrainy. Komisja docenia liczne wspólne inicjatywy darowizny regionów niemieckich i polskich oraz intensywną wymianę doświadczeń w zakresie przyjmowania i opieki nad uchodźcami. Podkreśla, że w pomoc dla uchodźców zaangażowana jest zarówno społeczność polska w Niemczech, jak i mniejszość niemiecka w Polsce.

4. Perspektywa europejska Ukrainy: Komisja zachęca polskie i niemieckie regiony, do podtrzymania zaangażowania na rzecz Ukrainy. W szczególności z zadowoleniem przyjmuje wspólne zaangażowanie regionów i gmin intensyfikacją ich kontaktów z ukraińskimi władzami regionalnymi i miastami. Odbudowa Ukrainy to zadanie pokoleniowe, w które chcą się zaangażować polskie i niemieckie regiony. Komisja z zadowoleniem przyjmuje ich gotowość do zdecydowanego wsparcia zbliżenia się Ukrainy do Unii Europejskiej.

- Współpraca przygraniczna -

5. Transport: Komisja z zadowoleniem przyjmuje rezultaty prac GR Transport. Komisja podziela opinie jak istotne jest pokonywanie przeszkód infrastrukturalnych, technicznych, gospodarczych i prawnych w dziedzinie transportu kolejowego, w celu lepszego wykorzystania potencjału działań transgranicznych i ponadgranicznych. Z punktu widzenia polityk transportu, gospodarczych a także bezpieczeństwa w dalszym ciągu konieczne jest zaangażowanie w planowy i skoordynowany rozwój linii transgranicznych między Niemcami a Polską. Komisja przyjmuje do wiadomości, że Komitet opowiada się za ponownym zbadaniem przez Federalne Ministerstwo Spraw Cyfrowych i Transportu transgranicznych polsko-niemieckich linii kolejowych w celu poprawy połączeń kolejowych poprzez umowy dwustronne.

6. Ratownictwo medyczne: Komisja z zadowoleniem przyjmuje podpisanie w dniu 21 lipca 2022 r. trzeciego porozumienia regionalnego dotyczącego wdrożenia w życie Umowy Ramowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o współpracy transgranicznej w ratownictwie medycznym, w obszarze obejmującym województwo dolnośląskie i powiat Görlitz. Komisja zachęca województwo zachodniopomorskie oraz powiaty Uckermark i Märkisch-Oderland do kontynuowania prac nad koordynacją porozumień regionalnych i do ich szybkiego zawarcia.

7. Mechanizm komunikacji transgranicznej: Komisja z zadowoleniem przyjmuje kroki podjęte przez Komitet w celu ustanowienia kanału komunikacji kryzysowej oraz przeprowadzenie posiedzenia inauguracyjnego w dniu 14 listopada 2022 r. Celem kanału komunikacji jest stworzenie niezawodnych ram wymiany w przypadku transgranicznych kryzysów i wyzwań. Kanał komunikacyjny nie jest formą decyzyjną, ale służy wymianie informacji i wyjaśnianiu kwestii pomiędzy odpowiednimi niemieckimi i polskimi podmiotami w polsko-niemieckim obszarze powiązań. Obecna grupa uczestników składa się z przedstawicieli województw i krajów związkowych polsko-niemieckiego obszaru powiązań, tj. Pomorza Zachodniego, Lubuskiego, Dolnego Śląska, a także Meklemburgii-Pomorza Zachodniego, Brandenburgii, Berlina i Saksonii. Komisja opowiada się za trwałym ustanowieniem kanału komunikacji i będzie wspierać jego realizację.

8. Straż pożarna: Grupa robocza ds. realizacji porozumień o wzajemnej pomocy podczas katastrof, klęsk żywiołowych i innych poważnych wypadków poinformowała Komisję o zmianach w składzie Grupy. Komisja przyjęła informację o intensywnej współpracy polskich i niemieckich służb ratowniczych oraz raport o wdrożeniu wytycznych pn. Instrukcja metodyczna udzielania pomocy przez jednostki straży pożarnej na polsko-niemieckim obszarze przygranicznym. Grupa robocza w dalszych pracach skupi się nad doskonaleniem ww. dokumentu oraz na analizie regulacji prawnych związanych z korzystaniem z uprzywilejowania w ruchu drogowym po obu stronach granicy.

- Zagadnienia gospodarki przestrzennej -

9. Wizja obszaru powiazań: Komisja z zadowoleniem przyjmuje zaangażowaną i pełną zaufania współpracę w zakresie planowania przestrzennego i rozwoju oraz jej polityczne wsparcie na wysokim szczeblu jako wkład w realizację i wdrożenie wspólnej koncepcji przyszłości 2030 dla polsko-niemieckiego obszaru powiazań. Działania te kształtują w pozytywny sposób ogólne postrzeganie tej wspólnej przestrzeni oraz potwierdzają potencjał i możliwości rozwoju poprzez kolejne inicjatywy w nowych obszarach działania.

Komisja wyraża zadowolenie z pomyślnego zakończenia prac nad mapami połączeń kolejowych w obszarze powiazań oraz uruchomienia opartego na nich geoportalu. Komisja potwierdza wysoką wartość informacyjną danych i wspiera ich wykorzystanie w projektach strategicznych i planistycznych na wszystkich szczeblach administracji w celu poprawy połączeń transportowych. W związku z tym Komisja ponownie wyraża nadzieję, że zgromadzone dane będą nadal aktualizowane.

Komisja jest zadowolona z dotychczasowych wyników udziału Komitetu Gospodarki Przestrzennej w projekcie pilotażowym dotyczącym Agendy Terytorialnej 2030 w zakresie terytorialnych skutków polityk publicznych oraz w projekcie modelowym planowania przestrzennego w zakresie zintegrowanego rozwoju przestrzennego i miejskiego w polsko-niemieckim obszarze powiazań i ma nadzieję na wartościowe podejścia do rozwiązań dla istniejących wyzwań związanych z gospodarowaniem przestrzenią.

Komisja z satysfakcją odnotowuje, że Komisja Europejska zatwierdziła większość programów współpracy transgranicznej zarządzanych przez Polskę i Niemcy. Pierwsze nabory w programach Interreg VI-A Polska - Niemcy 2021-2027 będą uruchomione w pierwszej połowie 2023 r. Programy współpracy transnarodowej z udziałem Polski i Niemiec (Region Morza Bałtyckiego i Europa Środkowa) zatwierdziły już pierwsze projekty.

10. Morskie planowanie przestrzenne: Komisja jest zadowolona z dobrej współpracy w zakresie morskiego planowania przestrzennego, która odbywa się w ramach grupy roboczej. Wymiana wiedzy i doświadczeń w ramach tej grupy przyczynia się do tworzenia planów odpowiadających współczesnym wyzwaniom w gospodarce morskiej. Grupa stanowi też dodatkowe forum konsultacji, co pogłębia zaufanie w dwustronnej współpracy dotyczącej morskiego planowania przestrzennego.

Komisja z zadowoleniem odnotowała temat przewodni 13. posiedzenia Komitetu ds. Edukacji, pn. „Wyzwania migracji w dziedzinie edukacji w Polsce i w Niemczech“

Komisja przyjęła do wiadomości, że przedstawione różnorodne referaty, prezentacje i dyskusje wskazały na istnienie analogicznych wyzwań i opracowanie podobnych rozwiązań prawnych i organizacyjnych w zakresie zapewnienia edukacji dzieciom i młodzieży migrantów, szczególnie uchodźców ukraińskich w obliczu napaści wojennej.

Komisja wyraża zadowolenie, że obie strony istotnie zaangażowały się w pomoc migrantom i uchodźcom w każdym wymiarze (lokalowym, rynku pracy, zdrowotnym i pomocy społecznej) oraz na każdym poziomie edukacji (przedszkolnym, szkolnym i uniwersyteckim).

11. Nauka języka sąsiada: Komisja zaleca kontynuowanie dialogu na odpowiednich płaszczyznach i forach oraz podejmowanie działań służących poprawie sytuacji w zakresie nauczania języka polskiego jako ojczystego i jako obcego w Niemczech i języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej i obcego w Polsce.

12. Kształcenie ogólne: Komisja z zadowoleniem przyjmuje rozwiązania w zakresie kształcenia ogólnego dla uczniów pochodzenia ukraińskiego. Na szczególną uwagę zasługują tu programy edukacyjne, klasy powitalne, a także oferty językowe dla uczniów obcojęzycznych. Ponadto z wielkim uznaniem odnotowuje się zaangażowanie nauczycieli, administratorów szkół i organów administracyjnych w przyjmowanie i integrację uchodźców. Komisja z zadowoleniem przyjmuje realizację polsko-niemieckich projektów partnerskich po ponad dwóch latach trwania pandemii. Niemniej jednak wskazuje, że należy podjąć dalsze wysiłki, w celu przezwyciężenia skutków popandemicznych w tym obszarze.

13. Kształcenie zawodowe: Komisja z zadowoleniem przyjmuje fakt, że uczniowie z Ukrainy mają możliwość włączenia się w kształcenie zawodowe i zdobywanie odpowiednich umiejętności zarówno w Polsce, jak i w Niemczech. Komisja opowiada się za zacieśnianiem i dalszym rozwojem polsko-niemieckiej współpracy w obszarze kształcenia zawodowego uczniów i doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczególnie w obszarach i kierunkach odpowiadających na zapotrzebowanie rynku pracy.

14. Szkolnictwo wyższe: Komisja, podsumowując wymianę doświadczeń i wyzwań związanych ze wsparciem uchodźców z Ukrainy, wskazała na duże podobieństwa wyzwań, z którymi zostały skonfrontowane systemy szkolnictwa wyższego obu państw udzielających największej w UE pomocy uciekającym z Ukrainy studentom, doktorantom oraz pracownikom naukowym. Komisja przyjęła do wiadomości, że z dużym zainteresowaniem spotkały się prezentacje Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA), Ośrodka Przetwarzania Informacji - Państwowego Instytutu Badawczego, Uniwersytetu Europejskiego Viadrina oraz Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej (DAAD) na temat form międzynarodowej współpracy akademickiej oraz danych statystycznych dotyczących studentów obcokrajowców studiujących na polskich oraz niemieckich uczelniach. Komisja zaleca kontynuację wymiany informacji i doświadczeń w tym zakresie.

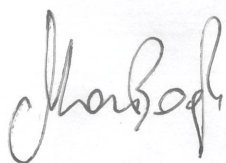
-Pozostałe inicjatywy w ramach współpracy polsko-niemieckiej-

15. Centrum Kompetencji i Koordynacji Języka Polskiego (KokoPol): Komisja z dużym zainteresowaniem przyjęła do wiadomości prezentację prac KoKoPolu. Centrum, z siedzibą na polsko-niemieckim pograniczu w St. Marienthal (Saksonia), przedstawiło inicjatywy mające na celu wzmocnienie ogólnoniemieckich inicjatyw na rzecz uczenia się, nauczania i rozpowszechniania języka polskiego, które zostały pozytywnie przyjęte przez Komisję.

16. **Przestrzeganie Przepisów Portowych przez jednostki rekreacyjne w Porcie Świnoujście:** Komisja podkreśliła znaczenie *Przepisów Portowych* dla zachowania bezpieczeństwa morskiego. Wskazała, że żegluga jednostek rekreacyjnych po wodach Portu Świnoujście powinna odbywać się w sposób bezpieczny, tak by nie utrudniać żeglugi statkom, które mogą poruszać się w granicach toru wodnego Świnoujście-Szczecin.

XXXIII posiedzenie Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej odbędzie się w 2023 roku na terenie Republiki Federalnej Niemiec. Informacje o terminie oraz miejscu obrad zostaną podane przez sekretariat.

Warszawa, dnia 18 listopada 2022 roku

Mariusz Boguszewski

Dyrektor Departamentu
Międzynarodowych i Migracji w
Ministerstwie Spraw Wewnętrznych
i Administracji Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący polskiej części Polsko
Niemieckiej Komisji Międzyrządowej
ds. Współpracy Regionalnej i
Przygranicznej

Catalinna Culas

Ambasador, Pełnomocnik ds. stosunków
z państwami członkowskimi UE, współpracy
transgranicznej i regionalnej, stosunków
zewnętrznych UE w Federalnym Ministerstwie
Spraw Zagranicznych

Przewodnicząca niemieckiej części
Niemiecko-Polskiej Komisji Międzyrządowej
ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej